

บันทึกการสนทนากลุ่มเล่มที่ 3

โครงการวิจัยเรื่อง ความเชื่อ ปัจจัยเชิงบวกและปัจจัยเชิงลบของผู้ปกครองที่มีผลต่อการนำบุตรอายุ 0-5 ปี

เข้ารับวัคซีนพื้นฐานครบครบตามเกณฑ์ ในอำเภอยะหา จังหวัดยะลา

วันศุกร์ ที่ 8 ตุลาคม 2564 ผ่านระบบ Zoom

	บรรทัดที่	ข้อมูล	รหัส Code
Modulator	1	introduction	
Modulator	2	อยากทราบว่าแต่ละท่านได้รับข้อมูลสุขภาพจากไหนบ้างคะ? ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการรักษา การฉีดวัคซีน การฝากครรภ์	
Parent 1	3	แหล่งข่าวจากสื่อ social อย่างหนึ่ง สองจากอนามัย อนามัยจะมีเครือข่ายคืออสม. จะแบ่งหน้าที่ตามพื้นที่เป็นจุด ๆ เราก็จะได้รับข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ตรงนี้ค่ะ	การส่งข้อมูลแบบเล่าปากต่อปากและทางสื่อโซเชียลมีเดียมีอิทธิพลต่อความคิดความเชื่อของผู้ปกครองอย่างมาก
Parent 2	4	จากอสม.ค่ะ	
Parent 3	5	อสม.เป็นหลักเลยค่ะ เพราะมีญาติเป็นอสม.	
Parent 4	6	เหมือนกันค่ะ	
Parent 5	7	หลัก ๆ จะเป็นอสม. แล้วก็พยาบาลผู้รับผิดชอบจะลงติดตามที่หมู่บ้านเลยค่ะ อสม.จะลงไปตามบ้านที่ฉีดวัคซีนไม่ครบและจะพาเจ้าหน้าที่ไปฉีดถึงบ้านเลยค่ะ	
Parent 6	8	อสม.ค่ะ เพราะแม่ที่บ้านเป็นอสม.ค่ะ	
Parent 7	9	ได้ยินคนแถวบ้านพูดปากต่อปากว่าไม่ต้องฉีดวัคซีนหรอกเพราะมอบหมายต่ออัลลอยแล้ว มีเพื่อนคนที่ลูกฉีดไม่ครบเพราะฉีดแล้วลูกไม่สบายเลยชี้แจงพาไปฉีด นอกจากนี้ได้ยินจากอสม.มาบอกข่าวต่าง ๆ	
Modulator	10	คนแถวบ้านนี่คือใครบ้างคะ?แล้วเชื่อไหม	ความไม่ตระหนักของการรับวัคซีนบุตรครบตามเกณฑ์อายุ เป็นมุมมองคนส่วนน้อยที่เจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องไม่เข้าใจและมองข้ามไป
Parent 7	11	เป็นเพื่อน ๆ ค่ะ เขาจะบอกว่าไม่ต้องไปฉีดก็ได้ พอเข้าโรงเรียนเขาก็ไปฉีดจนครบอยู่ดีค่ะ	
Modulator	12	เป็นข้อมูลสำคัญและน่าสนใจมาก ๆ เลยค่ะ เดี่ยวจะถามใหม่เพื่อลงรายละเอียดเพิ่มเติมนะคะ ต่อไปอยากให้คุณแม่แชร์ประสบการณ์เรื่องการฝากครรภ์หน่อยค่ะ	เชื่อว่าการไม่รับวัคซีนคือการมอบหมายต่อพระเจ้าในเรื่องความเจ็บป่วย
...	
Modulator	73	อืมดีมากเลย เป็นประสบการณ์ที่น่าสนใจมาก ๆ ค่ะ แล้วของ [ชื่อ Parent 1] ละคะ?	

Parent 1	74	คือ...ก็ยอมรับว่าลูกตัวเองไม่ได้ฉีดวัคซีนครบค่ะ ลูกคนแรกฉีดวัคซีน แรกคลอดที่รพ. แล้วก็เข็มสองตอนอายุ 1 เดือนฉีดที่อนามัยลาภอ ฉีด แล้วเด็กมีไข้หลายวัน ทำให้สามีไม่มั่นใจในคุณภาพวัคซีน เอ้อ!...ฉีดแล้ว ทำไมไม่สบาย ส่วนลูกคนที่สองฉีดแค่เข็มเดียวตอนแรกเกิดที่รพ. จากนั้นก็ไม่ได้ฉีดอีกเลย	มารดาฝากครรภ์ที่ คลินิกเอกชนครบตาม เกณฑ์ แต่กลับไม่รับ บริการวัคซีนของบุตร เพราะไม่เชื่อมั่นต่อ วัคซีนเหมือนการฝาก ครรภ์
Modulator	75	ที่หมอพึ่งเนี่ยดูเหมือนว่าจะกังวลเรื่องผลข้างเคียงต่อวัคซีน จึงไม่กล้า รับวัคซีนเข็มต่อไปอีกเลยใช่ไหมคะ?	
Parent 1	76	ใช่ค่ะ จากหลาย ๆ ด้านที่เราได้ศึกษาดู ออกข่าวว่ามีผลข้างเคียงแบบ นั้นแบบนี้ เด็กบางคนฉีดวัคซีนแล้วเดินไม่ได้เลย บางคนเสียชีวิตเลย จึงทำให้เราไม่มั่นใจในตัววัคซีน วัคซีนเป็นการป้องกันไม่ใช่การรักษา อย่างลูกของเพื่อนอะค่ะคุณหมอ ลูกคนโตฉีดครบแต่ป่วยตลอด ต่าง จากลูกคนที่สองไม่ฉีดแต่เด็กแข็งแรง ถ้าวัคซีนดีจริงเราก็ยอมรับตรงนี้ แต่ว่าวัคซีนมันมีมานานแล้วแต่เชื้อโรคก็ยังไม่หายไปจากโลกสักที จึง เกิดความสับสนว่ามันกันจริงหรือไม่ ถ้าเราได้รับวัคซีนที่มันดีจริง โอเคตรงนี้เรายอมรับ แต่ตอนนี้มีผู้ปกครองบางท่านจากหลาย ๆ ท่าน ที่เราได้สอบถามความคิดเห็น บางทีเราก็กลัวว่าเราคิดผิดหรือยัง เรา ก็ถามจากบุคคลที่เขาไม่ได้ต่อต้านแต่เขาปฏิเสธในการรับวัคซีน เขาก็ จะบอกเหตุผลของเขาต่าง ๆ นา ๆ แล้วดูจากสื่อจากข่าวจากชาวบ้าน ว่ามีผลข้างเคียงอย่างโน้นอย่างนี้บ้างอะค่ะ ทำให้เรารู้สึกว่าไม่ค่อย ไว้วางใจในตัววัคซีน	มีประสบการณ์ด้าน ลบมาก่อน ทำให้ ปฏิเสธวัคซีนหรือลังเล ที่จะรับวัคซีนครั้ง ต่อไป เชื่อว่าวัคซีนที่ได้รับ ปัจจุบันไม่มี ประสิทธิภาพและไม่ ปลอดภัย คาดหวังว่าวัคซีนที่ดี ต้องไม่เกิดผลข้างเคียง ใด ๆ และต้องกำจัด โรคให้หายไปทั้งหมด
Modulator	77	คนที่ [ชื่อ Parent 1] ไปสอบถาม เขาให้เหตุผลเรื่องการปฏิเสธวัคซีน ยังงัยบ้างคะ?	ยินดีรับวัคซีนหากว่า เป็นวัคซีนที่มี
Parent 1	78	ก็มีหลายแบบ บางคนฟังคนพูดปากต่อปาก บางคนมีการศึกษาแต่ ทำไมเขาถึงปฏิเสธการรับวัคซีน เพราะเขาศึกษาวัคซีนศึกษาด้วยยาตรง นี้อะค่ะ	ประสิทธิภาพและ ปลอดภัยจริง
Modulator	79	เขาศึกษาแล้วเขาค้นพบอะไรบ้างคะ?	
Parent 1	80	ไม่ได้ถามเชิงลึกอะค่ะ แต่บางคนเขาเจอผลกระทบโดยตรง บางคน เดินไม่ได้ บางคนก็เจ็บป่วยบ่อยมากกว่าเด็กไม่ฉีดค่ะ	
Modulator	81	แล้วเขาให้เหตุผลอื่นอีกไหมคะ?	
Parent 1	82	ชาวบ้านไม่มั่นใจในประสิทธิภาพของวัคซีน ขนาดฉีดแล้วยังเป็น อีกอะค่ะ	เชื่อว่าเกิด ผลข้างเคียงรุนแรง หลังรับวัคซีนตามที่ ได้รับข่าวมา
Modulator	83	อย่างเช่นโรคอะไรบ้างคะ?	
Parent 1	84	เช่นโรคหัดค่ะ ขนาดฉีดวัคซีนหัดแล้วยังเป็นหัด แล้วก็มีผลข้างเคียง ด้วย	

Modulator	85	เห็นคนแถวบ้านเลยใช้ไหมคะ?	แม้ว่าไม่มีข้อมูล
Parent 1	86	หลายทีค่ะ ทั้งเพื่อนทั้งคนรอบข้าง แต่ไม่ใช่เราฟังจากคนนอกตินะคะ เขาเป็นคนมีความรู้ แต่เราก็ไม่ได้ถามลึกมากอะคะ	หลักฐานยืนยันแต่ก็ตัดสินใจไปแล้วว่า
Modulator	87	ที่ฟังมาทั้งหมดเป็นข้อมูลที่นำเสนอในะคะ หมอคิดว่าเป็นข้อสงสัยที่ยังไม่ได้รับคำตอบใช่ไหมคะ?	สาเหตุความเจ็บป่วย
Parent 1	88	มันยาวนานมากแล้วนะคะวัคซีนเนี่ย แต่มันก็ยังเป็นปัญหาในเด็กตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	ความพิการเกิดจากวัคซีน
Modulator	89	ที่ [ชื่อ Modulator] เข้าใจคือ ที่ [ชื่อ Parent 1] ไม่รับวัคซีนเพราะกังวลในเรื่องความปลอดภัยของวัคซีน และไม่เชื่อมั่นว่าวัคซีนมีประสิทธิภาพในการป้องกันได้จริงหรือไม่ วัคซีนที่ได้มาของจริงหรือไม่	เห็นตัวอย่างเด็กได้รับวัคซีนครบแต่ป่วยบ่อย จึงเชื่อว่าวัคซีนไม่ดี
Parent 1	90	ใช่ค่ะ ไม่มั่นใจในคุณภาพและความปลอดภัยค่ะ	เชื่อว่าตัวบุคคลมีความ
Modulator	91	อีกทั้งได้ข้อมูลจากคนมีความรู้ที่เราเชื่อถือ ว่าเขาเองก็ไม่มั่นใจในประสิทธิภาพของวัคซีนเหมือนกันใช่ไหมคะ?	น่าเชื่อถือมากกว่าหลักฐานเชิงประจักษ์
Parent 1	92	ใช่ค่ะ	
Modulator	93	และก็มีหลักฐานว่าคนที่ฉีดวัคซีนแต่ป่วยแต่คนไม่ฉีดกลับแข็งแรง	ปฏิเสธวัคซีนตาม
Parent 1	94	แต่ก็ 50-50 มันก็ไม่เสมอไปใช่ไหมคะคุณหมอ	เพื่อนที่มีการศึกษาดี เพราะเชื่อว่าเป็นคนน่าเชื่อถือ
Modulator	95	ใช่ค่ะ วันนี้เราจะไม่ตัดสินใจว่าถูกหรือผิดนะคะ อยากให้เปิดใจอยากให้แชร์โอเคด้วยกันนะคะ	
Modulator	96	แล้วสามมีความคิดเห็นอย่างไรบ้างคะ?	
Parent 1	97	สามเป็นคนปฏิเสธตั้งแต่แรก เราเองที่พยายามจะศึกษาข้อมูลก่อน ครั้งแรกเราก็พาไปฉีดนะคะ แต่พอฉีดแล้วมีไข้สามเลยยิ่งปฏิเสธเข้าไปใหญ่เลยคะ ทั้งที่เขาก็มีเหตุผลของเขาแต่เราก็ไม่สามารถที่จะถามเยอะได้ว่าเพราะอะไร	อำนาจการตัดสินใจอยู่ที่สามเพราะเป็นผู้นำครอบครัว
Modulator	98	แล้วเขาเคยแฉง ๆ บอกไหมว่าเพราะอะไรคะ?	ภรรยาต้องเชื่อฟังสาม
Parent 1	99	เหมือนที่กล่าวไปข้างต้นว่าไม่มั่นใจในตัววัคซีน	แม้ว่าไม่ทราบเหตุผลเชิงลึก
Modulator	100	ก็คือว่าเห็นผลข้างเคียงชัด ๆ เลย แต่ไม่รู้ว่าได้ประโยชน์จากวัคซีนจริงไหม แบบนี้ไหมคะ?	
Parent 1	101	ใช่ค่ะ	ภรรยาต้องเชื่อฟังสาม
Modulator	102	หมอขอถามอีกนิดนึงคะ ถ้าวัคซีนที่ได้เป็นของดีจริง มีประสิทธิภาพในการป้องกันโรคได้จริง [ชื่อ Parent 1] จะฉีดไหมคะ?	แม้ว่าภรรยาจะเห็นต่าง
Parent 1	103	มีเกณฑ์อะไรที่คิดว่าดีจริงมีประสิทธิภาพจริงคะ?	

Modulator	104	จากงานวิจัยบอกว่ามีประสิทธิภาพในการป้องกันโรค 99% แบบนี้มี ความน่าเชื่อถือไหมคะ?	
Parent 1	105	ตัว [ชื่อ Parent 1] เองไม่ค่อยมีปัญหาเท่าไร แต่จะไปกระทบกับตัว สามีอีกที	
Modulator	106	หมายถึงเราก็ต้องฟังเหตุผลของสามีด้วยใช่ไหมคะ?	
Parent 1	107	ใช่ค่ะ เขาเป็นผู้นำครอบครัว	
Modulator	108	สามีกังวลเรื่องอื่นอีกไหมคะ? นอกจากผลข้างเคียง	
Parent 1	109	เมื่อเข้าก็ยังถามแถมอยู่เลยว่าเพราะอะไรถึงปฏิเสธวัคซีน แกก็บอกว่าไม่ มั่นใจในตัววัคซีน ขนาดว่าวัคซีนช่วยสร้างภูมิต้านทานเพื่อป้องกันโรค แต่เด็กที่ฉีดก็ยังเป็นอยู่อีก แต่คนที่ไม่ฉีดกลับไม่ได้เป็นอะไร แกว่าแบบ นี้อะค่ะ	เชื่อว่าวัคซีนที่ได้รับใน ปัจจุบันไม่มีคุณภาพ และไม่ปลอดภัย เห็นตัวอย่างเด็กได้รับ วัคซีนครบแต่ป่วยบ่อย จึงเชื่อว่าวัคซีนไม่ดี
Modulator	110	ก็คือไม่มั่นใจในประสิทธิภาพของวัคซีนนะค่ะ	
Parent 1	111	อยากทราบว่าประเทศอื่นเข้ามีเกณฑ์วัคซีนเหมือนไทยเราไหมคะ?	
Modulator	112	ประเทศที่พัฒนาแล้วมีจำนวนวัคซีนฟรีหลากหลายมากกว่าค่ะ แต่ ประเทศไทยก็ถือว่ามีเยอะเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศกำลังพัฒนาค่ะ	
Parent 1	113	ที่ประเทศอียิปต์มีการฉีดวัคซีนในเด็กไหมคะ? เห็นเขาว่าไม่มีการฉีด วัคซีนในเด็ก	เชื่อว่าในต่างประเทศ ไม่ได้ฉีดวัคซีนเหมือน ประเทศไทย
Modulator	114	อันนี้ไม่ทราบเลยค่ะ หมอไม่มีข้อมูลของประเทศอียิปต์เลยค่ะ แต่พูดตามคำแนะนำของ WHO ที่ทุกประเทศสมาชิกต้องจัดโปรแกรม ฉีดวัคซีนพื้นฐานให้เด็กทุกคน	
Parent 1	115	วัคซีนที่ฉีดตามอนามัยตามรพ.รัฐมันตัวเดียวกันกับเอกชนไหมคะ? ของเอกชนดีกว่าไหมคะ?	สงสัยว่าวัคซีนเอกชน อาจจะดีกว่าของฟรีที่ ประชาชนได้รับใน ปัจจุบัน
Modulator	116	เป็นเชื่อตัวเดียวกันประเภทเดียวกันค่ะ แต่แตกต่างกันที่ยี่ห้อและ กระบวนการผลิต ราคาแพงจะมีกระบวนการผลิตที่ยู่งยากซับซ้อนกว่า เพื่อลดข้อเสียบางอย่าง เช่น อายุของตัวยาวนานขึ้น ลดผลข้างเคียง บางอย่าง ของฟรีฉีดแล้วมีไข้ แต่ของเอกชนจะเป็นวัคซีนที่อาจจะไม่มี ไข้ได้ แต่ว่าประสิทธิภาพของการป้องกันโรคเท่ากันค่ะ	

Modulator	117	โอเคค่ะ ขอบคุณ [ชื่อ Parent 1] มากเลยคะ ข้อมูลน่าสนใจมาก ต่อไปขอเป็น [ชื่อ Parent 7] ค่ะ	
Parent 7	118	จะพาลูกไปฉีดที่ [ชื่อสถานที่] ค่ะ แต่ส่วนมากไม่ค่อยฉีดค่ะ ตอนนั้นก็ หยุดไป 2 เดือนยังไม่ได้ไปฉีด เพราะลูกชายติดโควิดพอดี เออ... ส่วนตัวได้ยินมาว่าวัคซีนผลิตมาจากประเทศอิสราเอล ฟังจากเพื่อนที่ เป็นทนายบอกมาค่ะ เขาไม่ให้ลูกเขาฉีดนะ เขาบอกว่าอิสราเอลสร้าง วัคซีนให้ประเทศอื่นทั่วโลกฉีดแต่อิสราเอลกลับไม่ฉีด เราเองก็ไม่มี ความรู้มาก แต่เห็นเพื่อนเขาเป็นคนมีความรู้มีการศึกษา เราก็ก็น่าเชื่อ ตามเขา	ปฏิเสธวัคซีนตาม เพื่อนที่มีการศึกษาดี เพราะเชื่อว่าเป็นคน น่าเชื่อถือ เชื่อว่าตัวบุคคลมีความ น่าเชื่อถือมากกว่า หลักฐานเชิงประจักษ์
Modulator	119	ก่อนหน้านี้ฉีดมาตลอดเลยใช่ไหมคะ?	
Parent 7	120	ใช่ค่ะ ลูกคนโตฉีดครบค่ะ คนที่สองไม่ครบเพราะว่าได้ยินจากเพื่อนมา บอกแบบนั้นก็เลยตามเพื่อนค่ะ	
Modulator	121	หลังได้ยินเพื่อนทนายมาบอกแบบนั้นก็ไม่ฉีดอีกเลยหรือฉีดบ้างไม่ฉีด บ้างคะ?	
Parent 7	122	มีฉีดบ้างค่ะ เพราะหมอมะมาตามถึงบ้านแล้วรำคาญก็เลยยอมไปฉีด ค่ะ (หัวเราะ)	เปลี่ยนใจมารับวัคซีน ใหม่เพราะการติดตาม กลุ่มเป้าหมายอย่าง เข้มข้นจากอสม.
Modulator	123	มีความเกรงใจหมอ มาตามบ่อยเกินเนอะ โอเค...แล้วตอนที่เพื่อนทนายมาบอกเนี่ยเชื่อร้อยเปอร์เซ็นต์เลยไหม	
Parent 7	124	อืม...ไม่รู้เหมือนกัน...เขาเป็นคนตรง ๆ เขาไปสืบค้นมาจากไหนก็ไม่ ทราบเหมือนกัน แต่บอกว่าอิสราเอลเขาไม่ฉีด	เชื่อว่าวัคซีนไม่ดี เพราะถูกผลิตจาก ประเทศอิสราเอลแต่ คนในประเทศกลับไม่ ใช้วัคซีนนี้
Modulator	125	แล้วนอกจากจะได้ยินจากเพื่อนทนายแล้วเนี่ย ได้ยินจากคนอื่นอีกไหม คะ?	
Parent 7	126	ไม่มีค่ะ	
...

Source: Taqwa Jinarong, Rattanaporn Chootong, Polathep Vichitkunakorn, Praneed Songwathana. Muslim parents' beliefs and factors influencing complete immunization of children aged 0-5 years in a Thai rural community: a qualitative study. 2023 *BMC Public Health* (in press).